

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XI. De monasterio S. Leonardi prope Veronam per eosdem Canonicos Frigidarios reformato, & de nonnullis priuilegijs eisdem Canonicis per Gregorium XII. conceßis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

neralem praefecturam, quam anno 1474. gerebat aliquot annis superuixisset, Cremona obiit in nostro monasterio S. Petri de Pado, ad quem sunt littere Marthae Bossi Veronenfis 17. 49. 61. 62. & 67. De eodē Ioan. Philippo noster lib. 6. c. 11. sic scribit: *tesū in omni uita sua secutus est, diuitias, & seculi honores contempsit: pauper tamen amavit. Ferunt eum nunquam uoluisse ueste noua uis, sed obsoleta, humilitate u. patientia, sobrietate u. obferuare. in D. N. Iesu Christi recordatione passionis lacrymas amarissimas incessanter fundebat, qua nunquam de memoria eius recedebat. quare Ierosolymam, & loca uoluntate redemptoris uisitare uoluit, & illis uiam agere mens fuit, si licuisset. Si quando regimen in ipsa Religione de more habebat, gregem suū commissum uerbo pariter, & exemplo pascebat, tanta mansuetudine, pietate, ac modestia, ut etiam mali, uisa hominis bonitate, in meliorem uiam reformarentur.*

III. **E**uebius etiam Corradus nobilis Mediolanensis huius monasterij alumnus extitit, uir omnigena eruditione apprime instructus, & in utroque Iure ciuili, & canonico uersatus, qui Congregationem nostram, & totum Ordinem canonicum contra nonnullos calumniatores, uerbo, & libris editis, coram Sixto IV. & Innocentio VIII. Romanis Pontificibus optime defendit, praesertim contra Ambrosium Coriolanum: qua de causa libros nonnullos edidit, quorum Ioannes Mauburnus in Venatorio, & Ioannes Molanus in libro de sacris Imaginibus meminerunt. qui cum pluribus uicibus fuisset uisitor Generalis nostrae Congregationis, tandem plenus honorum operum, & dierum Mediolani obiit in monasterio nostro S. Mariae de Passione anno 1500. teste Ioanne Philippo lib. 6. cap. 8. quillius exitum oculatus uidit.

D. Seuerinus Caleus nobilis Mediolanensis praedicti Eusebij Synchronos, uir prudens, religiosissimus, & magni consilij in rebus gerendis, qui quatuor uicibus fuit Rector Generalis nostrae Congregationis, sub cuius regimine plurimum in spiritualibus, & temporalibus profecit. Gerebat ultimam generalem praefecturam anno Domini 1495. hic ille est Seuerinus Caleus, cuius meminit Ioannes Mauburnus Doctor Parisiensis in suo Venatorio lib. 2. cap. 114.

D. Paulus Feruinus nobilis Alexandrinus, Serenissimique Ducis Mediolanensis intimus familiaris, & Consiliarius, in eodem monasterio Religionis habitum suscepit, qui adeo profecit, & ad tantam humilitatem deuenit, ut pristinae dignitatis penitus oblitus, ad quaecumque uilissima exercitia, quae uix infimi famuli facere uolebant, libentissimè, & cum summa hilaritate manum mitteret: ut in magnam aedificationem omnibus cederet, uidere hominem tam uenerandum, & tantae apud Principes autoritatis ad tantam humilitatem deuenisse. Obijt Bo-

noniae Prior monasterij s. Iohannis in mouente, anno salutis 1478.

Dom. Hieronymus Bossus Mediolanensis eiusdem monasterij professor, uoluit Congregationis huius splendentissimum, qui lingulari doctrina, prudentia, & integritate non solum in Ordine canonico, sed longe lateque per Italiam fuit nominatissimus, Summis Pontificibus, & Regibus, ac Principibus notus, & charus. Nunc cum de anno 1509. quidam nostrorum canonicorum de monasterio S. Petri in Caesario Papiam per uiam, & contra ius, & fas expulissent, uide tota ciuitas Papiensis in seditionem uersa est. Hic uenit Pater, qui tuncungebatur officio Rectoris Generalis, Senatuum Regum Mediolani praesens, deinde Christianissimum Regem Ludouicum, tunc Mediolani Ducem conueniens, ita se gessit, ut Rex, & Senatus missis Papiam tribus Senatoribus, intra paucos dies ipsos canonicos in praesentium statum, delinquentibus exilio multata, restituerint. multos labores graues hic optinuit Pater pro defensione Congregationis, & grauius pericula, etiam cum uix periculo ingenio, patientia, & dextera superant. tribus uicibus Generalem Praefecturam totius Congregationis obtinuit, & tandem in senectute bonus obiit Placentiae monasterij Abbas, postquam saltem 1513. nam illo anno erat Rector generalis. Sed & alij complures uiri conspicui eadem monasterio prodierunt, quos breuiter consules omittit.

Huic monasterio multa priuilegia amplissima concesserunt Serenissimi Duces, & Duces Mediolani, quorum originalia in illius chartularijs seruantur. Pius V. anno 1566. Abbatibus dignitate illud exornauit.

CAPVT VNDECLIMVM.

De Monasterio sancti Leonardi prope Veronam per eosdem Canonicos Frigidianos reformato, & nonnullis Priuilegijs eiusdem Canonice per Gregorium XII. concessis.

Anno MCDVI. Innocentius VIII. naturae debitum soluit, octauo Idus Nouemb. in eius locum à Cardinalibus Italiae delegentibus successit Angelus Corarius Patricius Venetus, & Presbyter Cardinalis tituli S. Marci, qui Gregorius XII. est nuncupatus, die 30. c.

idem mensis Nouembris. hic adeptus Pontificatus Antonium Corarium ex fratre, & Gabrielum Consolmerium ex sorore nepotes, & S. Gregorius in Aegaei Canonicos, dicti, Ordinis lateris Palco Cardinalis donauit. Et quia s. Leonardi, & praedicatione Ven. Patris D. Bernardi Ordinem ingressi fuerant, eam oblationem semper in summa ueneratione habuerunt, & nostram Congregationem impetulant, fouerunt, & beneficij auxerunt. namque potissimum suasionem Summi Pontificis Canonice Frigidianis multa priuilegia contulit, & in primis ipsos Canonicos in monasterio Frigidiano commorantes, & omnia bona monasterij liberauit ab omni solutione decimarum triennalium, & aliorum eorum quorumcunque, ratione cuiuscunque eorum subdij in praeteritum impositorum, futurum imponendorum usque ad annos consecuta littera Apostolica, datis Senis Idibus. cetera. Pontificatus sui anno 1. & humane factis 1466. quae uideri possunt in lib. Indulgentiarum Congregationis pag. 86.

Deinde monasterium S. Leonardi in monasterio prope Veronam idem Pontifex nominat, & signato illius Priore D. Benedicto, inueniens, quae fuerat ipsius Gregorius XII. familiae Ecclesiae S. Leonardi fuit uetustissima, & antiquissima, & ratione Canonice, & Capitulo Ecclesiae Cathedralis Veronenfis, quam anno Domini 1230. Pontificatus Gregorius IX. anno 1270. Archiepiscopus, & Capitulum concesserunt duobus religiosi uiris Paci, & Amedeo, & alio tempore in ea Ordinem canonicorum uelut Regulam B. Patris Augustini, designat, & primo illius Priore praedicti Pace, factaque eorum Capitulo, & Fratibus inibi degentibus suam Priorem in posterum constituendi, seu praesentibus, & futuris, & in signum subiectionis annuacione libere uisus esse ipsi Archiepiscopo, & Capitulo soluende in die Purificationis s. Mariae uirginis. Extant priuilegia quaedam in Aegaei monasterij Goufredi S. R. E. Cardinalis, & Episcopi Veronenfis, & per Lombardiam Legati, nonnulli Cardinalis, & Episcopi Veronenfis institutionem, & concessionem per litteras, quae dicto anno 1230. sunt emanatae, & confirmatae Gregorius IX. alio Priore anno 10. Postea istud monasterium Congregationi Canonicorum Ordinis S. Marci Magnae, magna sanctitatis fama olim celeberrimum, & ex compluribus monumentis in diebus Gregorius XII. uel ipsa temporum iniuria, & praedictorum incuria, non solum Canonicis omnino deficiente fuerat, sed in fabricis, & redditibus penè collapsum: nam omnia illius bona in agro ante fuerant graua, & creditoribus oppo-

islem mensis Nouembrii. hic adepto Pontificatus Antonium Corarium ex fratre, & Gabrielem Condulmerium ex sorore nepotes, & S. Gregorij in Alega Canonicos, dictiq; Ordinis fundatores Pileo Cardinalitio donauit. Et quia suauitatis, & praxidatione Ven. Patris D. Bartholomaei Ordinem ingressi fuerant, eam ob causam illum semper in summa veneratione habuerunt, & nostram Congregationem impensè dilexerunt, foverunt, & beneficijs auxerunt: Eorumque potissimum suauione Summus Pontifex Canonicis Frigidonarijs multa praeuilegia concessit, & in primis ipsos Canonicos in monasterio Frigidonario commorantes, & omnia bona monasterij liberauit ab omni solutione decimarum triennalium, & aliorum onerum quorumcumque, ratione cuiuscunque charitatis subsidij in praeteritum impositorum, & in futurum imponendorum vsque ad annos 50. concessit literis Apostolicis, datis Senis Idib. Decemb. Pontificatus sui anno 1. & humane salutis 1406. quae videri possunt in lib. Indulutorum nostrae Congregationis pag. 186.

Deinde monasterium S. Leonardi in monte Donico prope Verenam idem Pontifex nobis donauit, designato illius Priore D. Benedicte Ariminensi, qui fuerat ipsius Gregorij XII. familiaris Ecclesiae S. Leonardi fuit vetustissima, & de iurisdictione, & ratione Canonicorū, & Capituli Ecclesiae Cathedralis Veronensis, quam anno Domini 1230. Pontificatus Gregorij IX. anno secundo, Archiepiscopus, & Capitulum concesserunt quibus religiosi viri Paci, & Amedeo ad nitendam iam ex Ordinem canonicorum seculorum Regulam B. Patris Augustini, designato primo illius Priore praedicto Pace, factaq; facultate Capitulo, & Fratribus inibi degentibus, suam Priorem in posterum constituendi, seu eligendi referunt; in signum subiectionis annua pecunie librae vnus certz ipsi Archiepiscopo, & Capitulo soluende in die Purificationis Beatae Virginis. Extant praeuilegia quaedam in Archiuis monasterij Gotifredi S. R. E. Cardinalis simul S. Marci, & per Lombardiam Legati, necnon Iacobi Cardinalis, & Episcopi Veronensis canoniem institutionem, & concessionem probata, quae quae dicto anno 1130. sunt emanata. Eandem confirmauit Gregorius IX. alio Priuilegio dato Laterani Idibus Aprilis Pontificatus sui anno 10. Postea istud monasterium Congregationi Canonicorum Ordinis S. Marci Mantuae, magna sanctitatis fama olim celebri est vnuerum, vt ex compluribus monumentis in dicto monasterio reperitis liquet. Demum sub tempore Gregorij XII. vel ipsa temporum iniuria, vel Praetorū incuria, non solum Canonicis omnino destitutum fuerat, sed in fabricis, & redditibus penè collapsum: nam omnia illius bona magno exae fuerant graua, & creditoribus oppig-

norata, & ipse Prioratus cuiusdam nomine Pandulpho S. Nicolai in carcere Diacono Cardinali commendatus. Cum autem praedictus Gregorius XII. Pontificatum iniuisset, de illius statu per Cleum, & Ciuem Veronenses certior factus, qui pro illius reformatione preces supplices Pontifici porrexerant, primum quidem cum praedicto Cardinali Pandulpho egit, vt Prioratum sibi commendatum resignaret, mox D. Benedicteum Ariminensem canonicum Frigidonarium, qui antea fuerat eiusdem Pontificis familiaris, eiusdem monasterij Priorem constituit, ipsumque monasterium canonicis Frigidonarijs reformandum, & perpetuè regendum, & habendum auctoritate Apostolica concessit: quae res toti Ciuitati, sed in primis canonicis Cathedralibus per gratissima extitit. adfuit litera Apostolica totam rei reuerentiam continentes, sic:

Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectio filio Benedicte de Arimino Priori Prioratus S. Leonardi de monte Donico extra muros Veronenses, Ordinis S. Augustini, familiari nostro, salutem, & apostolicam benedictionem. Religiosum xalus vita, ac morum honestas, & laudabilia probitatus, & virtutum merita, quibus persona tua tam fide dignorum testimonij, quam etiam familiaris experientiae nouimus insignitam, merito nos inducit, vt tibi reddamus ad gratiam liberale. hodie siquid per nos accepto, quod licet olim in Prioratu S. Leonardi de monte Donico extra muros Veronenses Ordinis sancti Marci de Mantua, qui a monasterio dicti sancti Marci Mantuani Ordinis praesati dependebat, & quom dilectum filium nostrum Pandulphum sancti Nicolai in carcere Tulliano Diaconum Cardinalem ex concessione, & dispensatione Sedis Apostolicae tunc obtinere dignoscitur, nonnullis Fratres dicti Ordinis S. Marci residere, ac Domino famulari consueuissent, tamē in eodem Prioratu nullum Fratrem dicti Ordinis S. Marci tunc resideret. Nos, vt idem Prioratus in spiritualibus, & temporalibus reformaretur, ac ex alijs rationabilibus causis ad id nostrum inducentibus animatum, motu proprio, non ad tuam, vel alicuius alterius pro te nobis super hac oblata petitione instantiam, sed de nostra liberalitate volumus, prout etiam ipse Cardinalis id sponte valeret, Quod dictum Cardinalis praesati Prioratum, quem ex tunc vacare decreuimus, realiter, & omnino dimittere teneretur, necnon dictum Prioratum sic vacantem cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis a praesato monasterio auctoritate Apostolica penitus separauimus, ipsumque in iuribus, & pertinentijs antedictis ad eundem Ordinem S. Augustini transfuimus. necnon ab omnibus subiectione, dominio, & potestate quorumlibet superiorum dicti Ordinis sancti Marci in perpetuum liberauimus: ac voluimus, quod ipse Prioratus deinceps Conuentuali existeret, & per Priorem dicti Ordinis sancti Augustini gubernari deberet, ac in ipso Prioratu tot Canonici eiusdem Ordinis S. Augustini professores residere, qui consuetum facere, necnon iuxta regularia instituta dicti Ordinis sancti Augustini vivere deberent, quot de fructibus, redditibus, &

pro-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

proventibus dicti Prioratus, qui vltra sexcentos florenos anni secundum communem estimationem, vt asserbatur, annuatim non valebant, darentur sustentari, & incumbencia sibi onera congrue possent supportare, prout in ipsi literis plenius continetur. Nos itaq; captentes eidem Prioratui de gubernatoribus prouidit, & vili secundum eor nostrum prouidare, & tibi, qui presbyter, ac Canon eius monasterij sancte Mariae de Trisonaria eiusdem ordinis sancti Augustini Lusanae diocesis, Ordinem ipsum expresse professus existis, promissorum meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, eundem Prioratum per te in eisdem spiritualibus, & temporalibus reformandum, cum omnibus iuribus, & pertinentijs supra dictis, motu simili, eadem auctoritate tibi conferimus, & de ibo etiam prouidemus. Decernentes irritum, & inane, si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus quibuscunq; constitutionibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus monasterij, & Ordinum praedictorum contrarijs, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quacunq; firmitate alia roboratis. Aut si aliqui super praemissis sibi faciendis de huiusmodi prioratibus, dignitatibus, personatibus vel officijs speciales, vel alij beneficijs Ecclesiasticis in illis partibus generales Apostolicae Sedis, vel Legatorum eius literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reformationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quibus omnibus te in executione huiusmodi Prioratus volumus anteferrari. Sed nullum per hoc quoad affectationem, eu Prioratum, dignitatem, personatum, vel officium, aut beneficiorum aliorum praedictorum generari, seu si aliquibus communiter, vel diuisim a praedicta sit Sede indutum, quod ad receptionem, vel provisionem alicuius minime teneatur. & ad id compelli non possint, quamquam de prioratibus, & dignitatibus, personatibus vel officijs huiusmodi, vel alij beneficijs Ecclesiasticis ad eor collationem, provisionem, presentationem, electionem, seu quamuis alia dispensatione coniunctim vel separatum spectantibus nulli valeat prouideri per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dicta Sede indulgentia generalis, vel specialis, cuiuscunq; tenoris existat, per qua praesentibus non expressam, vel tacite non insertam effectus huiusmodi prout impediendi valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cuiusq; toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae collationis, provisionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Roma apud sanctum Petrum secundo nonas Iulij, Pontificatus nostri anno primo.

II.

Postquam reformationem partim Canonicoꝝ labore, ac diligentia, partim fidelij pietate, ac elemosinis quo ad spiritualia & temporalia sic fuit restitutum, vt vbi pauci, aut nulli Canonici debebat, intra paucos annos, exerciter Cano-

nicorum Collegij, sub artissima disciplina tempore deinceps cum summa totius Civitatis admiratione floruerit, quemadmodum nunc etiam per Dei gratiam flores est enim domus Nobiliorum, in qua totius provinciae Venetiarum tyrones educantur, & in Regularibus discipulis erudiuntur, ex qua viros complures eruditissimos, & eruditionis per omnem Italiam celebres accepimus, & quibus vt paucos de maiori referam, fuerunt

Primus, D Paulus Maphuz D. Antonij de Maphais strenui militis, & equitis filius, secundum seculum illustris, sed qui generis nobilitate, religionis, pietatis, & reliquarum virtutum accessione non parum illustravit. fuit enim Rhetor eloquentissimus, Theologus acutissimus, dilectator; facundissimus, qui Venetiam frequentissimo nobilium, & popularium coequis honoris decem & octo sine intermissione Dei verbi annunciauit: pluribus annis Prioratum sanctae Mariae Charitatis Venetiarum administravit, & perfecturamque generalem totius Congregationis tenuit anno 1443. postquam, cum per annos quadraginta sanctissime in nostra Congregatione talentum sibi a Domino creditum transgressus, Ferrariae obiit sexagenarius, cum esset Prior Bartholomaei in suburbis Vicentiae, hunc simul est, florem virginitatis vsque ad vitam terminum illibatam custodisse.

Secundus fuit Ven. P. D. Timotheus Veronensis Ragufinus Archiepiscopus, & praefatus D. N. li discipulus, Praedicatorum sui temporis popularis facile princeps, cuius verba erant quasi ignis ardens, & quasi malleus conterens petram: enim non solum omnigena eruditione instructus, Philosophus, ac Theologus profundissimorum etiam aspectu decorus, amabilis, & gratissimus, venerandam maiestatem per se ferens, conceptibus summe charus, maxime Alphonsio Aragonensi Regi Neapolis, Ludovico, & Francisco Stuarti Sabaudiae, & Mediolani Ducibus, Barbara Gonzaga Mantuae Principi, & magno Cosmo Mediceo, qui eius potissimum causis Felisolanam Abbatiam a fundamentis renouavit, in qua plusquam sexaginta millia nummum aureoꝝ impendit, ad danda bibliotheca selecta, quae octo millibus auro numis illi stetit. Hic sacrolo praedicatorum vrbium Vrbes a sentibus vitiorum repurgavit: Bononiae luxum nimium femininarum in vestimentis, & ornamentis, quae virorum pecunias, & magnam partem reddituꝝ cum scandalo non modico exhaerabant, publicis edictis per superiores latens eliminavit. Hic propter amorem D. N. Iesu Christi in sua sacratissima Passionis peregrinatione Hierosolymitanam suscipere voluit, qui multos peregrinatos sibi per Nicolaum V. & Pium II. oblati partim precibus, partim executionibus concessit, Archiepiscopus Ragufinus ex claustris

reclusus est: consecratus quo die, teste Marti Boffo in epist. 31. nunquam letus visus est amplius, quod non querebas fudit, q. Religionis statu habita mutato propositi fuit vsq; ad finem vitae. Exerat plures ipsius Matthaei Boffi litteras ad illi date, in quarum prima, quae est in fine quinta, meminit cuiusdam libri ab eodem auctore editi ad Alphonsum Regem Aragoniae, cuius titulus est: *Tabulae tum ad alphonsum est perit bannib. ut placet de dignissimo, si d. praecipue ad id. quod in iuramento u. admo. tam. eff. ax. cui viciu. Mathuz. suum dialogu de tolerandis adu. bannitijs transmissis, vt illemet in epist. 12. fateat de domi senio & opibus Ragufij in sua Ecclesia, feliciter in Domino quieuit.*

Tertio quoq; loco addit ipse V. P. Matt. Boffus Veronensis praedicti Archiepiscopi filius, monachi discipulus, canonici Ordinis S. ydus claustris, verbi Dei praeco maximus, tu dicendi, & scribendi lepore, & grauitate Hieronymianae Frontoni non immerito comparandus, & Summus Theobaldus, & Italici Principibus in precibus huiusmodi operis, consilio, & ingenio in reb' arduis negotijs difficilissimis non semel vsi fuerunt, quos intelligens, q. illius epistolas legentibus, in P. Pontificis, Beffatione, Ioanne Mediceo, postea fuit Leo X. Franciscus Sfortiam, Theobaldus Montisferrati, Franciscus Gonzagam Ioannem Arcimbolium, Marcu Balbu, Iulianu a Ferraris, R. E. Cardinales, Federicu Feltriu Vrbae, Decem, Guilielmum Marchionem Montisferrati, Laurentium Mediceum, & alios similes datus, hinc Sixtus IV. ad Sanctimonialis Ianuensis seruandas, & illarum licentiam, non solum Vrbae, sed per vicus & suburbana curiosos, & religioſos, & cum graui scandalo, discurrerent, & nonnulli deflinant: quae prouincia licentibus laboribus, nec sine vitae periculo, Deo adiuuante, feliciter tandem ad finem optatu peruenit, vt videri potest ex literis illius ad eundem Sixtum IV. quae sunt in ordine 42. & 43. Sed nonnulli omnimodis, cum Abbatum Felisolanam huiusmodi Venerandus Pater moderatere, Ioannem Mediceum ab Innocentio Octauo in numeru Cardinalium cooparatu, infignia Cardinalatus de ministerio illius accipere voluisse, totam salutem de rebus tradente in epist. 110. quae est ad reuerendum Vicentinum: quem dictus Cardinalis Pater venerabatur, cuiusq; iussu illemet suas epistolas, & alia opuscula in vnu collecta, & collectio Felisolanas vocata, typis editis, ac eidem Felisolanis Mediceo Cardinali nuncupauit. Hic multos scripti tom inculenter, tu eruditè quoru Catalogum inferius texemus, multos discipulos suos magistro dignos reliquit, huius viri studiu in ecclesia mundus seruanda, in epist. 2. ad Iosot Nogielis, Romam a Paulo II. praefer opinionem nocentius, Archiepiscopus Ragufinus ex claustris

reuerſitas eſt cōſecratus: ex quo die, teſte Matthæo Boſſo in epiſt. xi. nunquā lætus viſus eſt amplius, nec quā nō querelas ſedit, q̄ Religionis ſtatu, & habitū mutato propoſitū ſuū viſq; ad finem vitæ nō traxiſſet. Exiit plures ipſius Matthæi Boſſi epiſtolas ad illū dātæ, in quarū prima, quæ eſt in or. dīte quinta, meminit cuiuſdā libri ab eodē Timotheo editi ad Alphoñſum Regem Aragonū ſic dicente: *Liber tuus ad Alphoñſū eſt perurbanus, & ſublime, & plane regi digniſſimus. ſi d̄ præcipuè ad id. quod præſentem admo tuum eſſe fac. cui viciffim i. p. Matthæus ſuum dialogū de tolerādīs aduerſis ſolūndū tranſmiſiſt, vt ille met in epiſt. 12. fatetur. quā demū ſenio cōſecutus Ragufij in ſua Eccleſia magno ſui deſiderio apud optimos quoſq; religioſos, feliciter in Domino quieuit.*

Tertio quoq; loco addēd' ipſe V. P. Matthe' Boſſus Veronenſis prædicti Archipræſulis Timothei diſcipulus, canonici Ordinis ſyſtus clariffimus, verbi Dei præ maximus, tū dicendi, tum ſcribendi lepore, & grauitate Hieronymiano Promoni non immerito cōparandus, à Summis Præſulib', & Italicæ Principibus in præcio habit', qui eius opera, cōſilio, & ingenio in reb' arduis, & negotijs diſſicillimis non ſemel vſi fuerunt, q̄ facile intelligunt, q̄ illius epiſtolas legent ad Sixtū IV. Pontificē, Beſarionē, Ioannē Medicē, qui poſtea fuit Leo X. Franciſcū Sfortiam, Theodorū Monteferrati, Franciſcū Gonzagam Ioannem Arcimboldū, Marcū Balbū, Iulianū à Ruore, S. R. E. Cardinales, Federicū Feltriu Vrbini Ducem, Guilielmū Marchionem Montisferrati, Laurentium Medicum, & alios ſimiles dātæ. Hanc Sixtus IV. ad Sanctimoniales Ianuenſis reformandā, & illarum licentiam, non ſolūm per Urbem, ſed per vicos & ſuburbana curioſe, paratū religioſe, & cum graui ſcandalo, diſcurrerunt, ſtā mandā deſinauit: quam prouinciā licet magnis laborib', nec ſine vitæ periculo, Deo adiuuante, feliciter tandem ad finem optatū perduxit, vt videri poteſt ex literis illius ad eundem Sixtum IV. quæ ſunt in ordine 41. & 43. Sed nec illud omittendū, cum Abbatiam Feſulanam hic Venerandus Pater moderaretur, Ioannem Medicum ab Innocentio Octauo in numerū Cardinalium cooptatū, inſignia Cardinalatus de manibus illius accipere voluiſſe, totam ſerīe geſtorū ſyſtemē tradente in epiſt. 110. quæ eſt ad rechan. epiſtū Vicentinum: quem dictus Cardinalis vt Patre venerabatur, cuiuſq; iuſſu ille met ſuas epiſtolas, & alia opuſcula in vnū collecta, & collectiōne Feſulanæ vocata, typis edidit, ac eidem Ioanni Medico Cardinali nuncupauit. Hic multa ſcripſit tum luculenter, tū eruditē quorū Catalogum inferius texemus, multos diſcipulos ſuo magiſtro dignos reliquit. huius viri ſtudiū in corda munditiæ ſeruanda, in epiſt. 2. ad Iſotā Nogaſolam ſacra Virginē tanquam in imagine videri poteſt. qui multis muneribus in congregatione

Liber III.

Ecc

per

ſumma cum laude functus, Paduæ in collegio Viridariano ſpiritum Ieſu Chriſto Saluatori reddidit, anno ſalutis 1502. cuius viri laudabiliter meminerūt Autor ſupplementi Chronicorū, Antonius Poſſeuinus, Hieronymus Platus, Petrus Calcedonius Venetus, Sylueſter Maurolicus, & alij.

Quartus quoq; addendus Ceſſus Maphæus Veronenſis, Magni Patre, & Diuini Verbi præco mirificus, Philoſophus, & Theologus clariffimus, cui ob ſummam autoritatem, & tamam ſanctitatis Magni Principes aſſurgebant, ſummis Pontificibus, & toti Romanæ Curie valde charus, ſed vitæ regularis amator adeo, vt oblatos non ſemel Episcopatus contempſerit. hic iura noſtræ congregationis, & totius ordinis in Romana Curia, præſentem contra nonnullos aduerſus ordinem canonicum deblaterantes, acriter defendit, quorum dicendi, & ſcribendi licentiam autoritate Pontificum ſtraxit, & cohibuit. pluribus vicibus Rector Generalis, vel imitus, & reluctans eſt renunciatus. Muſam dono à Pontifice acceptam, vt commodius viſitationes de more perageret, illis abſolutis, Pontifici remiſit, quod amplius illa opus non haberet. ſcripſit nonnulla, de quibus inferius dicitur. Obijt Veronæ admodum ſenex cxi ca. ann. 1500.

Quintus fuit D. Marcus Veronenſis, qui cum eſſet inſignis concionator, ſalutis animarum tantam ſollicitudinem gerebat, vt per vicos, & plateas diſcurrendo ter, quaterq; ſingulis diebus verbum ſalutis turbis ſimplicioribus propinaret, ab obſeruantia regulæ nunquam recedens, paupertatis, & humilitatis amator ſingularis, in lege Domini meditantis die, ac nocte, quā concionando, quā ſcribendo, quā pſallendo, ſemper aliquid boni faciens: ſcripſit enim ſermones prædicabiles eruditos ac diſertos de Paſſione Domini, & epiſtolas ad diuerſos. Obijt Lucæ in monaſterio ſancti Frigidiani. meminit illius Mattheus Boſſus in epiſt. 108.

Sextus D. Timotheus Veronenſis iunior, Philoſophus, ac Theologus eruditiffimus, qui multis annis Philoſophiam, & ſacram Theologiam Paduæ in Academia Viridariana maximo cum audientium proſectu legit, vitæ innocentia notabilis, conuerſatione aſſabilis, eloquio nitidus, & comptus. hic magnum volumen ſcripſit in Summam D. Thomæ Aquinatis. Obijt Patauij anno 1530. Meminit illius laudabiliter Autor Supplementi.

Postremo quoque loco recenſendus Ven. P. D. Ioseph à Nauæ Veronenſis, & ipſe huius monaſterij alumnus, cuius ſanctitatē ex elogio illius imagini in eodem cenobio ſubſcripto non obſcure colligere licebit, qui Chriſtiane pietatis exemplar, & regularis diſciplinæ præſtantiffimum fuit, nam ijs potiſſimum virtutibus claruit, quæ ſummam perfectionis Euangelicæ

perfringunt: fuit enim abinentia mirabilis, in Christi pauperes pijsimus, in oratione assiduus, & in meditatione feruentissimus ita, vt sepius in exthasim raperetur. quicut in Domino Verone nonagenarius anno Christi 1565. tandem istud monasterium seminarium bonorum hominum semper exstitit.

V. **S**ed & Moniales sancti Ioaannis de Beueraria Veronenfes, ordinis olim Humiliatorum, ob celebrem famam integritatis canonicorum dicti monasterij, per illos ad frugem melioris vite reformari, supplices à Romanis Pontificibus postulauerunt, & obtinuerunt, & regulam sancti Augustini cum habitu canonicorum acceperunt. Verum cum progressu temporis ab obedientia resillire contumaciter cepissent, nec facile regi possent, dimissa sunt, & habitu mutauerunt.

Monasterio S. Leonardi sic reformato Gregorius XII. anno 1408. sequens priuilegium indullit, videlicet:

Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei dilecti filij sancti Leonardi de monte Donico, & sancta Maria de Frisonaria per Priorem solitorum gubernari, sancti Augustini Veronenfis, & Lucanensis diocesis monasteriorum Prioribus, & conuentibus salutem, & Apostolicam benedictionem. Pianos excitat, & inducit affectus, vt vos, & monasteria vestra in quibus forte noscimini diuini obsequijs mancipati, saurioribus prosequentes Apostolicis ad ea paterna studijs intendamus, per qua status eorundem monasteriorum votiuis continue crescat incrementis.

Hinc est, quod nos vestrum in hac parte supplicationibus inclinati, vt in tempor alibus, & spiritus ualibus vos & ipsa monasteria, auctore Domino, salubriter proficere valeatis, quod omnes, & singuli canonici, siue fratres eorundem monasteriorum, qui sunt, & erunt pro tempore perpetuis futuris temporibus, de vno ad aliud eorundem monasteriorum de licentia tamen Priorum ipsorum monasteriorum existentium pro tempore, transferre, ac in eo remanere valeant, quod, in eodem monasterio, ad quod taliter transfuerunt, perinde illius canonici, siue fratres haberi, ac censeri debeant in omnibus, & per omnia, ac si in illo Ordine S. Augustini regulam, cuius professores estis, expressè professi fuissetis, & Priores ipsorum monasteriorum, qui etiam sunt, & erunt pro tempore, de anno in annum mutari, siue de regimine ipsorum monasteriorum transfactis singulis annis eo ipso desistit censentur. Ita tamen, quod iterum, & iterum de anno in annum in casu, quo videatur eisdem canonici in statum pristinum eligi, & ad regimina huius assumi possint, ac electiones huiusmodi, dummodo per duas partes eorundem canonicorum, et alios canonicè fiant, eo ipso perinde vim confirmationis habeant, ac si per sedem Apostolicam confirmata forent, ad hoc etiam Diocesis, in loci, & cuiusque, alterius licentia, seu consensu minime requisitis. Quod, vos omnibus, et singulis praelegis, praeerogatiuis, gratijs, exemptionibus, immunitatibus, & praereminis per eandem sedem, aut alias qualitercung, vobis, & eiusdem monasterijs diuisim concepis per-

inde ut, et gaudere licite valeatis, ac si vobis, et ipsius monasterijs communitate concessa fuisset, quibusque constitutionibus Apostolicis, necnon statutis, et consuetudinibus monasteriorum, et Ordinis praedicti, etiam in fine, & in confirmatione Apostolica, vel quacunque firmitate alicui roboratis, & alijs contra ipsa nequaquam firmantibus, vobis auctoritate Apostolica tenore praesentium de speciali gratia indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Luca 5. kalend. Maij 1408. Pontificatus nostri anno 2.

Alia etiam priuilegia eidem monasterio indullerant ante reformationem Gregorius Nonus, & Ioaannes Vigefimus secundus, & post reformationem idem Gregorius Duodecimus, Martinus Quintus, & Eugenius Quartus, & Serenissimus Dominus Venetorum, quorum aedificata in illius cartophilacis seruatur. Demum Pius Quintus dignitate Abbatiali illud insigniuit, cui ob commoditatem canonicorum ad ritum accedentium, Eugenius Quartus Ecclesiam patriarchalem S. Iulij intra civitatem vniuit, anno 1446. sexto calendis Decembris. De hoc monasterio scribit Hieronymus de Cure in sua historia Verona libro 14, ad quem te remittimus.

CAPVT DVODECIMVM.

De antiquo monasterio sanctae Mariae Charitatis Venetarum, per eosdem Canonicos Frigidionarios reformato.

ANno MCDIX. conuenerunt Pii Concilium à Cardinalibus, siue auctoritate Romani Pontificis, in quo ad tollendum schisma Gregorius Duodecimus, & Petrum de Luna Benedictum Decimum Tertium nuncupatum exautorauerunt, & nouum Pontificem Petrum Filicium ex Ordine Minorum creauerunt, qui Alexander Quartus est nuncupatus, nihilominus Gregorius Duodecimus tanquam verus Pontifex nullatenus seipsum Pontificatu abdicauit, quin etiam nonnullos Cardinales creauit, quod ipsum Benedictus Decimus Tertius, Pseudopontifex effecit. Eodem autem anno electus fuit Prior monasterij Frigidionarij Dominus Leo de Caritate Mediolanensis, quo existente Prior Dominus Vincentius Ianottus sancti Frigidiani Prior, referentibus Augustino Ticinensi in Propagnaculo parte 4. cap. 22. & autore Supplementi Chronicorum lib. 14. sub an. 1407. ad reformand-

dem tum collegij aliquod canonicorum accit, cui praetatus Leo cum titulo quatuor viros probos, & prudentes, facta eis licentia per publicum instrumentum rogatum manu Scr. Raphaelis quondam Benedicti, eiusque notarij pulchri Luciani instrumenti praefatis autoribus testibus canonicis, qui vite laxiori iam assueti, et ita rebus ad deteriora in dispendium monasterij, tum, ipsi quoduis di reformatio suam esse cum dilectima, & dispendia postmodum nonnullis multis monasterijs, que eorundem canonicorum dictae congregationis ad manus aliorum decenerunt, fuerunt sancti Martij Ferrariae, S. Saluati in agro Ferrariensi, S. Frigidiani in vicinia, S. Bartholomaei in Diocesi Volterrae, & sancti Martini civitatis Senarum.

II. **O**lem autem anno Frigidionarij in huiusmodi antiquum cenobium curiam sanctae Mariae Charitatis Venetarum vocati. De cuius monasterij fundatione & aetate plura libro praecedenti cap. 24. & 24. gregionem Perticensis, cuius fuerat mentio Marco Iuliano clerico Castellano, sub anno 1122. fundatum, in quo canonici dispersis, etiam temporibus vsque annam persecutus. Tenebat Prioratum illud Ven. P. D. Franciscus Capello Patris vestri, Ioaannes Baptistae filius, & regulariter professus Constat ex literis Apollonii eodem anno à Gregorio Duodecimo auare Aulicis, quae est in provincia Fortibus Iamij, Pontificatus sui anno tertio. Ven. Prior cernens, in suo monasterio nonnullorum canonicorum immunitatem, nec posse sperare ex Fortuensis, de quorum erat comendatione reparari (quippe cenobium ipsum enic, quod erat caput cōgregationis, antea ab Angelo Cardinali sanctae Potentiae comendatum, qui praeter reddidit omnino curabat, & ita canonicis fere omnino destitutis, illius fabricis in praecipuo fuerunt tam cenobium, sed lapidum, & in ea reductum videretur inintellecta fama solutionis canonicorum Frigidionarium suum monasterium ac cedere, & diuina opatione celebrare aliaque sacra facere, plurimum quod & libenter prestiterunt, ministris, quibus habitationem cum Ecclesiam ferrogante tritici sextariis annuis praestitit, cum quibus, ob laudabilem vite famam, per decem annos canonicis commodè in eodem monasterio intra quod tempus multi nobil-